

การผลิตมะม่วงคุณภาพ เพื่อการส่งออกสู่ประเทศญี่ปุ่นระดับเกษตรกร

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เลขที่ 50 ถนนพหลโยธิน ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2579-0151-8

เกษตรกรผู้ผลิตมะม่วงคุณภาพ

ต้องปฏิบัติ ดังนี้...

1. การผลิตมะม่วงเพื่อได้การรับรองตามมาตรฐาน จี เอ พี (GAP)

ข้อกำหนด 8 ประการ เพื่อได้การรับรอง แหล่งผลิต GAP พืช

1 น้ำ

ที่ใช้ในกระบวนการผลิต
ต้องมาจากแหล่งที่ไม่มี
สภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิด
การปนเปื้อน
ต่อผลผลิต

2

พื้นที่ปลูก ไม่อยู่ในสภาพแวดล้อม
ซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อนวัตถุ
หรือสิ่งที่เป็นอันตราย
ต่อผลผลิต

3

วัตถุประสงค์รายการทางการเกษตร
จัดเก็บเป็นหมวดหมู่ในสถานที่เก็บ
ที่มีชัดเจน และใช้ตามคำแนะนำ
ของกรมวิชาการเกษตร

4

การจัดการคุณภาพ
ในกระบวนการผลิต
ก่อนการเก็บเกี่ยว
มีแผนควบคุมการผลิต เพื่อให้ได้
ผลผลิตคุณภาพ โดยใช้หลัก
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

5

การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติ
หลังการเก็บเกี่ยว
เก็บเกี่ยวผลผลิตที่มีอายุเหมาะสม
ผลผลิตมีคุณภาพ
ตามความต้องการของตลาด
และข้อตกลง
ของประเทศคู่ค้า

6

การพักผลิตผล
การขนย้ายในแปลงปลูก
และการเก็บรักษาผลผลิต
มีการจัดการด้านสุขลักษณะ
เพื่อป้องกันการปนเปื้อน
ที่มีผลต่อความปลอดภัย
ของผู้บริโภค

7

สุขลักษณะส่วนบุคคล
ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้
ความเข้าใจในสุขลักษณะ
ส่วนบุคคล
เพื่อสามารถปฏิบัติงาน
ได้อย่างถูกสุขลักษณะ

8

การบันทึกข้อมูลและ
การตามสอบ
มีบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน
การใช้สารเคมี ข้อมูลผู้รับซื้อ
และปริมาณผลผลิต
เพื่อประโยชน์ต่อการตามสอบ

2. การรวมเป็นกลุ่มเกษตรกรและ/ หรือเป็นเครือข่ายของผู้ส่งออก

สัญญาข้อตกลงซื้อขาย

ฉบับที่ _____

เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559

ระหว่าง _____ อยู่เลขที่ _____ หมู่ที่ _____

ขอ _____ ถนน _____ ตำบล _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____

เขต _____ จังหวัด _____

โดย นาย _____ ผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคลปรากฏตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2557

สัญญาซื้อขายนี้ ซึ่งต่อไปในสัญญาฉบับนี้เรียกว่า "ผู้ซื้อ" ฝ่ายหนึ่ง กับ

อยู่เลขที่ _____ หมู่ที่ _____ ถนน _____

ตำบล _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____

จังหวัด _____ โดย _____

ผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคลนี้ ซึ่งต่อไปในสัญญาฉบับนี้เรียกว่า "ผู้ขาย" อีกฝ่ายหนึ่ง

คู่สัญญาได้ตกลงกันมีข้อความ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้ขายตกลงขาย ซึ่งต่อไปในสัญญาเรียกว่า "ผลผลิต" และผู้ซื้อตกลงซื้อผลผลิต

ที่ผู้ขายผลิตได้ ตามรายละเอียด คุณภาพ มาตรฐาน ปริมาณ ราคา และระยะเวลาซื้อขายตามเอกสารแนบท้าย 1

ข้อ 2. ผู้ขายตกลงส่งมอบผลผลิตตามสัญญาในข้อ 1 ตามรายละเอียดระยะเวลาและสถานที่ที่ส่งมอบ

ตามระดับมาตรฐานของผลผลิตตามเอกสารแนบท้าย 2

ข้อ 3. เมื่อผู้ซื้อได้รับมอบผลผลิตไว้ตามข้อ 2 และผู้ซื้อได้ตรวจสอบถูกต้องครบถ้วนตามสัญญาแล้ว ผู้

ซื้อต้องชำระเงินให้แก่ผู้ขาย ตามเอกสารแนบท้าย 3

ข้อ 4. เมื่อมีเหตุสุดวิสัยตามเอกสารแนบท้าย 4 เกิดขึ้น เป็นเหตุให้ผู้ขายไม่สามารถส่งมอบผลผลิตภายในกำหนดระยะเวลาและสถานที่ตามสัญญา ข้อ 2 หรือผู้ซื้อไม่สามารถรับมอบผลผลิตไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

ให้ผู้สัญญาฝ่ายที่ประสบเหตุแจ้งเป็นหนังสือให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบถึงเหตุสุดวิสัยในทันที เมื่อเหตุสุดวิสัยได้ผ่านพ้น

ไปแล้วให้ผู้สัญญาตกลงกันใหม่ตามรายละเอียดในเอกสารแนบท้าย 5 และให้ผู้สัญญาปฏิบัติตามตกลงกัน

ข้อ 5. ในกรณีที่ผู้ขายส่งมอบผลผลิตน้อยกว่าที่กำหนดในสัญญาข้อ 1 ร้อยละ _____ ตามข้อตกลง

(_____) ผู้ซื้อจะบอกปฏิเสธไม่รับเอาเลยก็ได้ แต่ถ้าผู้ซื้อรับเอาไว้ก็ต้องชำระค่าตามส่วน และผู้

ซื้อจะมีสิทธิปรับผู้ขายในส่วนปริมาณผลผลิตที่ส่งมอบไม่ครบจำนวนดังกล่าว ในอัตราราคากิโลกรัมละ _____ ตามข้อตกลง

บาท(_____)

ข้อ 6. ในกรณีที่ผู้ขายส่งมอบผลผลิตตามที่ตกลงกันในสัญญาข้อ 1 ครบถ้วนกับผลผลิตที่มีคุณภาพหรือ

มาตรฐานไม่เป็นไปตามที่ตกลงกันในสัญญา ผู้ซื้อจะรับมอบผลผลิตเฉพาะตามที่ตกลงกันใน ส่วนที่เหลือออก

3. การควบคุมการใช้สารเคมี

ข้อกำหนดการใช้สารเคมี

ตามมาตรฐาน จี เอ พี (GAP) มีดังนี้

การควบคุมการใช้สารเคมี

3.1 ห้ามใช้ หรือมีไว้ในครอบครองวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ปัจจุบันมี
จำนวน 98 ชนิด

3.2 ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ขึ้นทะเบียนถูกต้อง
อ่านฉลากและใช้ตามคำแนะนำในฉลากอย่างเคร่งครัด

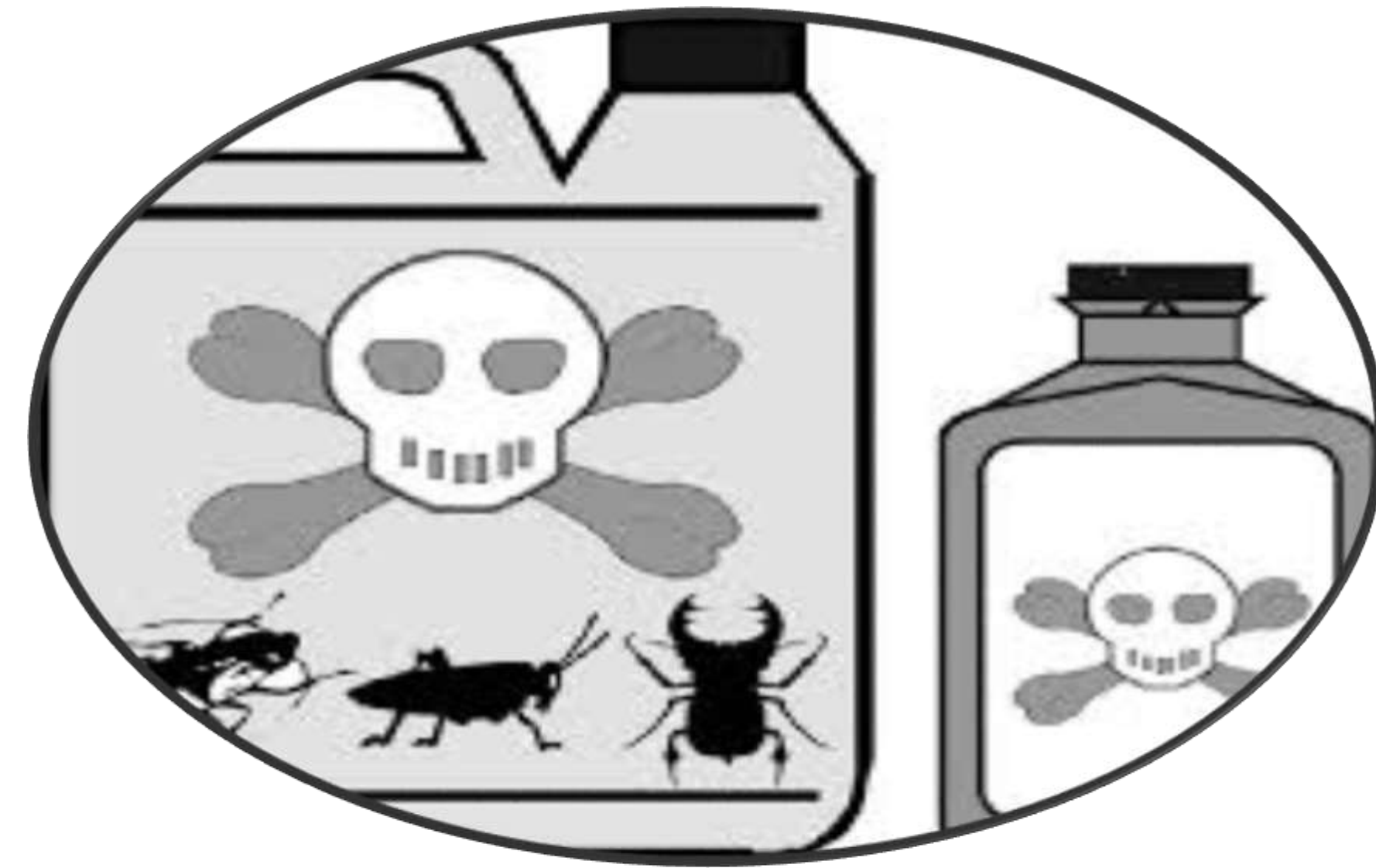

การควบคุมการใช้สารเคมี

3.3 ไม่ใช้สารเคมีที่ประเทศญี่ปุ่นไม่กำหนด

ค่าปริมาณตกค้างสูงสุด (MRLs) เพราะถือเป็นสารเคมี
ที่ญี่ปุ่นไม่อนุญาตให้ใช้ เช่น

การเฝ้าระวังการใช้สารคลอไพริฟอส (Chlorpyrifos) และสารโพรพิโคนา
โซล (Propiconazole) เนื่องจากเป็นสารที่ประเทศญี่ปุ่นจะสุ่มตรวจเข้มงวด

รายชื่อสารเคมีและอัตราการใช้สารเคมีที่กรมวิชาการเกษตรแนะนำ (สารป้องกันกำจัดแมลง)

ชื่อสารเคมี	วัตถุประสงค์	อัตรา การใช้น้ำ 20 ลิตร	ช่วงระยะที่ใช้
คาร์บาริล 85% ดับเบิ้ลยูพี	ป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ เพลี้ยจักจั่นมะม่วง เพลี้ยจักจั่นฝอยมะม่วง	20 มิลลิลิตร	พ่นก่อนดอกบาน พ่นระยะแตกใบอ่อน
มาลาไทออน 57% อีซี	ป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอยเกราะอ่อนสีน้ำตาล เพลี้ยหอยเกราะอ่อนซีผึ้ง	30 มิลลิลิตร	พ่นก่อนห่อผล
แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% อีซี	ป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ เพลี้ยจักจั่นมะม่วง เพลี้ยจักจั่นฝอยมะม่วง	20 มิลลิลิตร	พ่นก่อนดอกบาน พ่นระยะแตกใบอ่อน

รายชื่อสารเคมีและอัตราการใช้สารเคมีที่กรมวิชาการเกษตรแนะนำ (สารป้องกันกำจัดแมลง)

ชื่อสารเคมี	วัตถุประสงค์	อัตรา การใช้/น้ำ 20 ลิตร	ช่วงระยะที่ใช้
ไทอะมีโทแซม 25% ดับเบิ้ลยูจี	ป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอยเกาะอ่อนสีน้ำตาล เพลี้ยหอยเกาะอ่อนซีฟุ้ง	2.5 กรัม	พ่นก่อนห่อผล
อิมิดาโคลพริด 10% เอสแอล	ป้องกันกำจัดหนอนผีเสื้อเจาะผลมะม่วง ด้วงงวงเจาะเมล็ดมะม่วง	10 มิลลิลิตร	พ่นก่อนห่อผล พ่นหลังจาก มะม่วงติดผลแล้ว 20-25 วัน
โปรทีนไฮโดรลูเสท + มาลาไทออน 57% อีซี	ป้องกันกำจัดแมลงวันผลไม้	200 มิลลิลิตร + 70 มิลลิลิตร น้ำ 5 ลิตร	พ่นในทรงพุ่มก่อนห่อผล (ไม่มีสารตกค้างที่ผลผลิต)

รายชื่อสารเคมีและอัตราการใช้สารเคมีที่กรมวิชาการเกษตรแนะนำ (สารป้องกันกำจัดโรคพืช)

ชื่อสารเคมี	วัตถุประสงค์	อัตรา การใช้/น้ำ 20 ลิตร	ช่วงระยะที่ใช้
อะซอกซีสโตรบิน 25% เอสซี	ป้องกันกำจัดโรคแอนแทรคโนส/โรคช่อดอก	5-10 มิลลิลิตร	พ่นเมื่อพบอาการของโรคตามคำแนะนำ และหยุดพ่นก่อนเก็บเกี่ยวไม่น้อยกว่า 20 วัน และเพื่อเป็นการป้องกันการดื้อยาของเชื้อสาเหตุโรคควรสลับกลุ่มสาร
โพรคลอราซ 50% ดับเบิ้ลยูพี		15 กรัม	
แมนโคเซบ 80% ดับเบิ้ลยูพี		50 กรัม	
คาร์เบนดาซิม 50% ดับเบิ้ลยูพี	ป้องกันกำจัดโรคราแป้ง	10 กรัม	พ่นเมื่อพบอาการที่ใบ ดอก และก้านช่อดอก
ไตรอะดีมีฟอน 25% ดับเบิ้ลยูพี		10 กรัม	

4. การปรึกษาการใช้สารเคมี

เกษตรกรควรปรึกษาการใช้สารเคมี กับ
เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตรและผู้ส่งออก
เกี่ยวกับการใช้สารเคมีที่ถูกต้อง

5. การเกิดเหตุฉุกฉิวน

เมื่อเกิดเหตุฉุกฉิวน เช่น น้ำท่วมแปลง
มะม่วง หรือเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อ
คุณภาพของผลผลิต เกษตรกรต้องแจ้ง
ผู้ส่งออกให้ทราบทันที

เพื่อผู้ส่งออกจะได้พิจารณาตรวจสอบ
คุณภาพของผลผลิต ก่อนการส่งออก
โดยเป็นการป้องกันปัญหาการตรวจ
พบสารตกค้างที่ประเทศปลายทาง

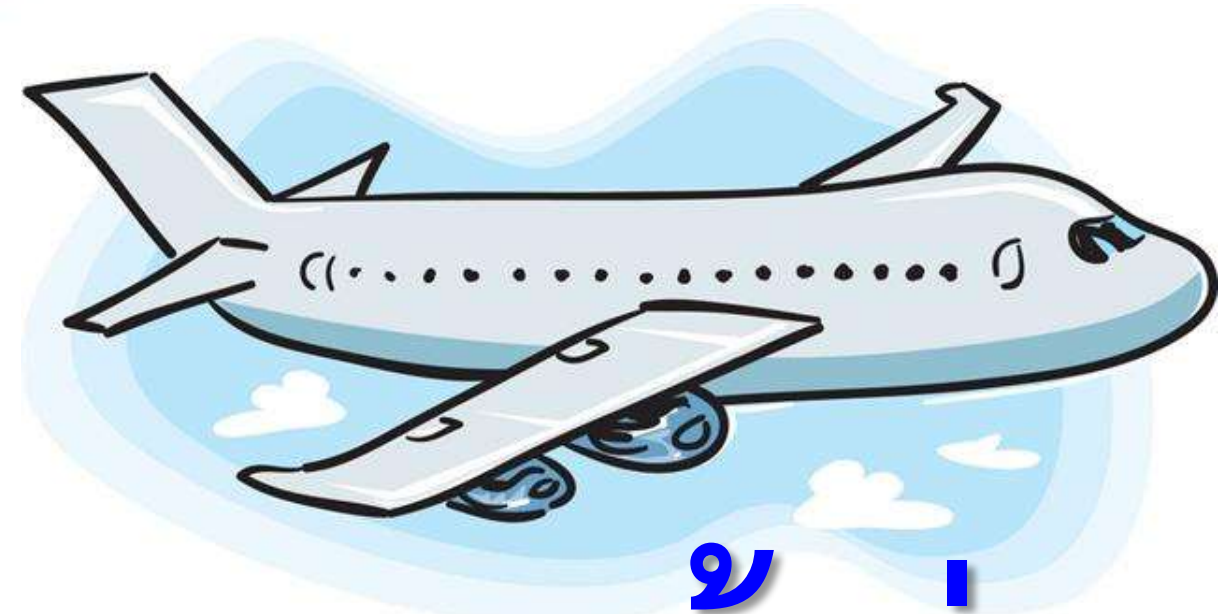

เกษตรกรที่สามารถปฏิบัติได้ จะได้ประโยชน์อะไร...?

เกษตรกรที่ผลิตมะม่วงคุณภาพ

สามารถเข้าร่วมมาตรการ “การจัดการสารเคมีในมะม่วง
เพื่อการส่งออกประเทศญี่ปุ่น” และได้ประโยชน์จาก
การเข้าร่วมมาตรการ ดังนี้

ประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ

1. มีความรู้การใช้สารเคมีในมะม่วงอย่างถูกต้องเหมาะสม
2. ประหยัดค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมีในมะม่วง
3. มะม่วงที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคตามมาตรฐานของประเทศญี่ปุ่น
4. ได้ราคามะม่วงสูง
5. มีตลาดที่แน่นอน (ผลิตมาขายได้)

มาตรการ “การจัดการสารเคมีในมะม่วง

เพื่อการส่งออกสู่ประเทศญี่ปุ่น” คืออะไร

- จากปัญหาการแจ้งเตือนการตรวจพบ**สารกำจัดแมลง**
คลอร์ไพริฟอส (Chlorpyrifos) และ สารกำจัดเชื้อรา
โพรพิโคนาโซล (Propiconazole) ในมะม่วงที่ส่งจากไทยไปญี่ปุ่น
- ญี่ปุ่นใช้มาตรการกักด่านตรวจสอบสารตกค้างในมะม่วงจากไทย
- เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาและรักษาตลาดส่งออกญี่ปุ่น

กรมวิชาการเกษตรจึงมีข้อตกลงกับกระทรวงสาธารณสุข แรงงาน และสวัสดิการญี่ปุ่น
เห็นชอบ มาตรการ “**การจัดการสารเคมีในมะม่วงเพื่อการส่งออกสู่ประเทศญี่ปุ่น**”
โดยให้สิทธิผู้ส่งออกที่อยู่ในมาตรการ ได้รับการยกเว้นการกักด่านตรวจสอบสารตกค้างใน
มะม่วง ณ ด่านตรวจพืชนำเข้าของญี่ปุ่น

มะม่วงที่อนุญาตให้นำเข้าประเทศญี่ปุ่นได้ ปัจจุบันมี 7 พันธุ์ ได้แก่...

พันธุ์หนังกกลางวัน

พันธุ์แรด

พันธุ์พิมเสน

พันธุ์น้ำดอกไม้

พันธุ์มหาชนก

พันธุ์เขียวเสวย และพันธุ์โชคอนันต์

ผู้เกี่ยวข้องหลักในมาตรการ

1. เกษตรกร

- * เกษตรกรที่ผลิตมะม่วงคุณภาพและ
เป็นเครือข่ายของผู้ส่งออก

2. ผู้ประกอบการส่งออก

- จัดทำเอกสารให้กรมวิชาการเกษตรตรวจสอบคุณสมบัติเพื่อส่งต่อให้กระทรวงสาธารณสุข ญี่ปุ่น พิจารณายกเว้นการกักสำมะโนตรวจสอบสารตกค้างในมะม่วง ณ ด้านตรวจพืชนำเข้าของญี่ปุ่น
- ควบคุมการใช้สารเคมีในแปลงมะม่วง ตรวจสอบผลผลิตมะม่วงให้มีคุณภาพจนถึงการส่งออก

3. กรมวิชาการเกษตร

- ชี้แนะเขียนผู้ส่งออกที่มีคุณสมบัติตามกำหนดและส่งต่อให้กระทรวงสาธารณสุข ญี่ปุ่น พิจารณายกเว้นการกักส่งตรวจสารตกค้างในมะม่วง ณ ด่านตรวจพืชนำเข้าของญี่ปุ่น
- ควบคุมและตรวจสอบการใช้สารเคมี/การปฏิบัติตามเงื่อนไขของเกษตรกรและผู้ส่งออก

หลักการพื้นฐานของมาตรการ

1. การผลิตพืชที่ดีและเหมาะสม (จี เอ พี)
2. การควบคุมการใช้สารเคมี
3. โรงคัดบรรจุ
4. ระบบตรวจสอบย้อนกลับที่มีประสิทธิภาพ
5. การทวนสอบการใช้สารเคมีของเกษตรกร

1. การผลิตพืชที่ดีและเหมาะสม (จี เอ พี)

2. การควบคุมการใช้สารเคมี

1. ห้ามใช้ หรือมีไว้ในครอบครองวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ปัจจุบันมีจำนวน 98 ชนิด
2. ใช้สารเคมี ตามคำแนะนำของผู้ส่งออกและกรมวิชาการเกษตร
3. ระมัดระวังการใช้สารเคมีที่ไม่ได้แนะนำ รวมถึงสารเคมีที่ประเทศญี่ปุ่นเข้มงวด เช่น การเฝ้าระวังการใช้สารคลอร์ไพริฟอส (Chlorpyrifos) และสารโพรพิโคนาโซล (Propiconazole) เนื่องจากเป็นสารที่ประเทศญี่ปุ่นจะสุ่มตรวจเข้มงวด

3. โรงคัดบรรจุ

1. ต้องผ่านการรับรองหลักปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงคัดบรรจุ (GMP)
2. ต้องขึ้นทะเบียนโรงงานผลิตสินค้าพืช

4. ระบบตรวจสอบย้อนกลับที่มีประสิทธิภาพ

หากพบปัญหาการแจ้งเตือนความไม่ปลอดภัย
ของสินค้า ผู้ส่งออกต้องสามารถตรวจสอบ
ย้อนกลับข้อมูลการผลิตของสินค้าได้รวมถึง
สามารถเรียกกลับคืนสินค้าได้

5. การทวนสอบการใช้สารเคมีของเกษตรกร

5.1 การตรวจเยี่ยมแปลงเกษตรกร โดยผู้ส่งออก

5.2 การตรวจบันทึกการใช้สารเคมีของเกษตรกร โดยผู้ส่งออก

การใชสารป้องกันและกำจัดศัตรูพืชในแปลงปลูก (F-AG-07)
Record of Pesticide Usage in Farm

ชื่อเกษตรกร: KPEC-ASP-F-03 รหัสแปลง: 102/04 วัสดุหลัก: กล้วยน้ำว้า พืชเสริม: - พื้นที่: 3.0 ไร่

วันที่	เวลา	เหตุผลของการใช้ (ระบุชื่อ)			ชื่อสารเคมี	ชื่อสามัญ	อัตราใช้ กรัม/ไร่	ปริมาณ (ลิตร)	อุปกรณ์ใช้พ่น	สภาพอากาศ	วันระดมก่อน เก็บเกี่ยว	ประมาณ การเก็บเกี่ยว	ข้อมูลการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน	
		สาเหตุ	โรคพืช	วัชพืช									การพบผล	สาเหตุของปัญหา
9-10-16	17.00	มีเพลี้ย			คาร์บอนด์	BS	60 g	7.20 g	ถังพ่นฝอย	ใจเย็น	0	5-10-16	ตาย 10%	7.2%
17-10-16	17.20	มีเพลี้ย			คาร์บอนด์	BS	60 g	6.00 g	"	ใจเย็น	0	17-10-16	ตาย 10%	"
21-11-16	17.30	มีเพลี้ย			คาร์บอนด์	BS	60 g	6.00 g	"	ใจเย็น	0	21-11-16	ตาย 10%	"
07-11-16	17.00	มีเพลี้ย			คาร์บอนด์	BS	60 g	7.20 g	"	ใจเย็น	0	15-11-16	ตาย 10%	"
10-12-16	17.40	เพลี้ย			คาร์บอนด์	BT	40 g	4.80 g	"	ใจเย็น	0	10-12-16	ตาย 10%	"
17-12-16	18.00	"			คาร์บอนด์	BT	40 g	4.80 g	"	ใจเย็น	0	17-12-16	ตาย 10%	"
24-12-16	18.00	"			คาร์บอนด์	BT	40 g	4.80 g	"	ใจเย็น	0	24-12-16	ตาย 10%	"

ผู้บันทึกข้อมูล: ส.ก. 2560
ผู้ปฏิบัติงาน: ส.ก. 2560
วันที่บันทึก: 1 กุมภาพันธ์ 2560

5.3 การตรวจวิเคราะห์สารเคมีตกค้างในมะม่วง ก่อนการส่งออก โดยผู้ส่งออก

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่หน่วยงานของกรมวิชาการเกษตร ดังนี้

กองพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช

กลุ่มจดทะเบียนและออกใบรับรอง

โทรศัพท์ 0-2579-6133, 0-2940-7117

โทรสาร 0-2579-6134

E-Mail : ccgdoa@gmail.com

www.doa.go.th/psco

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เลขที่ 50 ถนนพหลโยธิน ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2579-0151-8